

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності (напрями) 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
освітньої програми «Міжнародні відносини»
вид дисципліни обов'язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу

Укладач: к. іст. наук Філатова О. Є.

2020 / 2021 навчальний рік

1. Навчальний контент:

Програма навчальної дисципліни “Історія української і зарубіжної культури” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавр спеціальності (напряму) 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини».

Дисципліна “ Історія української і зарубіжної культури ” в системі гуманітарних і суспільних наук вищих навчальних закладів посідає особливе місце; завдяки її вивченню студенти отримують цілісне уявлення про культурно-історичні надбання людства загалом та українського етносу зокрема.

У курсі на конкретному матеріалі обґрунтовується система культурних цінностей, простежуються чинники, що забезпечують процес розвитку певних матеріальних і духовних надбань. Ознайомлення з різними культурно-історичними типами культур допомагає простежити, як усі попередні культурні досягнення трансформуються в сучасну культуру, забезпечують її різноманітність.

Зміст курсу включає розгляд загальних теоретичних проблем культури (теорію культури), історію культури та мистецтва України в контексті історії світової цивілізації, європейської культури і різнобарв'я напрямів у мистецтві, що формувалися понад півтора тисячоліття на нашому континенті. Особливе місце у цьому курсі посідає історія української національної культури: передумови її виникнення та етапи розвитку, особливості світогляду та менталітету українців, формування та поширення традицій народу, розвиток писемності, мистецтва, літератури.

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення знань студентів з історії та теорії української культури, ознайомлення з головними проблемами історико-культурного процесу в Україні в європейському та загальносвітовому контекстах.

А також, надати студентам знання з історії української культури, зосередившись на найбільш актуальних проблемах: поняття культури, її структури та функцій; причини, час зародження мистецтва, види та жанри мистецтва; особливості розвитку культури певних регіонів з характерним історично визначеним рівнем розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людей та дати уявлення про зв'язок української культури зі світовою; найвидатніші культурні досягнення людства в стародавню добу, в період середньовіччя та нового часу, на сучасному етапі; витоки, формування, особливості розвитку культури українського народу.

1.2. У результаті вивчення курсу студенти повинні виконувати такі завдання:

- знати сучасні інтерпретації історії культури та вміти використовувати їх на українському матеріалі;
- розуміти принципи інтердисциплінарного підходу до вивчення історії української та зарубіжної культури;
- знати історичні умови функціонування, основні етапи розвитку та найважливіші події, явища, персоналії українського та світового культурного процесу;
- мати уявлення про етнічні та національні культури народів на території України;
- уміти дискутувати з проблемних, суперечливих питань українського культурного процесу;
- повинні вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;
- мати здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- визначити структурно-морфологічні особливості української культури
- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Вміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

– формування наступних фахових (спеціальних) компетентностей:

СК8. Розуміння характеристик розвитку країн та регіонів світу, особливостей та закономірностей глобальних та міжнародних інтеграційних процесів, включаючи процеси європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК10. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (в т.ч. іноземними мовами).

Розділ І. Українська і зарубіжна культура в стародавні часи і добу середньовіччя (V – середина XV ст.).

Тема 1. Вступ до курсу. Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження.

Поняття культури та його багатозначність. Основні функції культури. Морфологія культури. Основи періодизації культури. Предметне поле та завдання культурологічних досліджень.

Тема 2. Ранні форми культури.

Основні етапи антропосоціогенезу. Поняття неолітичної революції. Міфологія як історично перша форма світогляду. Проблема виникнення мови. Генезис моральної свідомості та мистецтва.

Тема 3. Джерела та складники формування української культури.

Поняття «етнос», «народ», «нація». Національна культура та її специфічні риси. Етапи етногенезу та націостановлення українців. Загальна характеристика джерел формування української культури. Загальна характеристика складників формування української культури.

Тема 4. Античність як тип культури.

Періодизація культури Античності. Загальна характеристика міфології Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Філософія як особлива форма культури Античності.

Тема 5. Міфологічний простір давніх слов'ян.

Структура міфологічного простору давніх слов'ян. Специфічні риси слов'янської міфології. Поняття фольклору та народної культури.

Тема 6. Культура європейського Середньовіччя.

Періодизація Середньовічної культури. Роль християнства у розвитку Середньовічної культури. Європейське середньовічне мистецтво: основні напрями. Становлення університетської освіти і науки в епоху Середньовіччя.

Тема 7. Культура Київської Русі.

Київська Русь як соціокультурна система. Значення християнства для культури Київської Русі. Феномен двовір'я. Мистецтво Київської Русі: загальна характеристика. Філософська та соціально-політична думка Київської Русі: загальна характеристика.

Тема 8. Культура європейського Відродження.

Періодизація та загальна характеристика епохи Відродження. Мистецтво Відродження: основні напрями та представники. Соціально-політична думка епохи Відродження: загальна характеристика.

Розділ II. Українська і зарубіжна культура Нового часу (друга половина XV – початок XX ст.). Культура XX – початку XXI ст.

Тема 9. Українська культура ранньомодерної доби.

Тенденції та явища українського передвідродження. Реформаційно-гуманістичний напрям в українській культурі. Братський рух та полемічна література в Україні.

Тема 10. Культура європейського Просвітництва.

Світоглядні засади культури Просвітництва. Мистецтво епохи Просвітництва: основні напрями. Наука як сутнісне явище доби Просвітництва.

Тема 11. Феномен бароко в українській культурі.

Поняття бароко та його специфічні риси в українській культурі. Архітектура українського бароко. Українська барокова література. Образотворче мистецтво та музична культура України періоду бароко.

Тема 12. Західноєвропейська культура XIX століття.

Феномен європоцентризму. Західноєвропейське мистецтво XIX століття: основні напрями та представники. Науково-технічна революція та криза європейських наук.

Тема 13. Українська культура XIX століття.

Періодизація української культури XIX століття. Дворянський період. Народницький період. Модерний період.

Тема 14. Глобальні проблеми сучасної світової культури.

Поняття модерну. Модерн та модернізм. Період постмодерну. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX століття. Проблема глобалізації. Проблема мультикультуралізму. Проблема культурної універсальності.

Тема 15. Основні напрями розвитку української культури XX – початку XXI століть.

Модерн як проект національного культуротворення. Українське мистецтво XX століття як частина світової художньої культури. Сучасні культурологічні проблеми європейської інтеграції України.

2. Плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи

Проведення семінарських занять дозволяє вирішувати наступні дидактичні цілі: - оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів, їх теоретичну підготовку з практичною; - розвивати уміння, навички розумової праці, творчого мислення, уміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань; - формувати у студентів інтерес до науково-дослідної роботи і залучення їх до наукових досліджень, які здійснює кафедра; - забезпечувати системне повторення, поглиблення і закріплення знань студентів за певною темою; - формувати

уміння і навички здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності; - здійснювати діагностику і контроль знань студентів з окремих розділів і тем програми, формувати уміння і навички виконання різних видів майбутньої професійної діяльності.

Практичні заняття виконують наступні основні функції: - навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару); - розвивальну (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо); - виховну (виховання відповідальності, працездатності, виховання культури спілкування і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби раціоналізації навчально-пізнавальної діяльності та організації дозвілля); - діагностично-корекційну та контролюючу (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин у його засвоєнні та їх подолання).

Плани і основні питання практичних занять з дисципліни
Розділ I. Українська і зарубіжна культура в стародавні часи і добу середньовіччя
(V – середина XV ст.).

Семінарське заняття 1. Поняття, сутність та функції культури
План семінару / Питання для обговорення:

1. Культура як суспільно-історичне явище. Сучасне розуміння категорії "культура".
2. Форми культури (матеріальна, духовна, фізична).
3. Структура духовної культури.
4. Культура і цивілізація.

Семінарське заняття 2. Витоки та джерела вивчення української культури
План семінару / Питання для обговорення:

1. Джерела української культури які дали базу її становлення.
2. Трипільська культура, характерні особливості.
3. Українська демонологія та традиційні звичаї й обряди.
4. Витоки української культури що характеризують культурні епохи (західноєвропейські, античні).
5. Візантійська релігійна традиція в українській культурі.

Семінарське заняття 3. Культура Середньовіччя та Київської Русі
План семінару / Питання для обговорення:

1. Християнство як рушій нового культурно-мистецького процесу.
2. Образотворче мистецтво епохи Середньовіччя.
3. Перші європейські середньовічні університети: історія виникнення, структура, освітні, наукові та культурні традиції.
4. Освіта, література Київської Русі.
5. Образотворче мистецтво Київської Русі. Архітектура як домінуючий вид просторового мистецтва.

Розділ II. Українська та зарубіжна культура Нового часу (друга половина XV – початок XX ст.). Культура XX – початку XXI ст.

Семінарське заняття 4. Культура України доби Відродження та Реформації

План семінару / Питання для обговорення:

1. Образотворче мистецтво епохи Відродження: основні напрями, твори, представники.
2. Утопізм як напрям соціально-політичної думки Відродження (Т.Мор, Т.Кампанелла).
3. Українські гуманісти епохи Відродження.
4. Братський рух в Україні.

Семінарське заняття 5. Українська культура доби Просвітництва

План семінару / Питання для обговорення:

1. Сутність культури Просвітництва (за працею І.Канта «Відповідь на питання: Що таке Просвітництво?»).
2. Образотворче мистецтво класицизму: основні напрями, твори, представники.
3. Українське бароко: основні напрями та представники.
4. Г.С.Сковорода як представник культури українського бароко.
5. Мистецтво класицизму в українській культурі: основні напрями розвитку.

Семінарське заняття 6. Національно-культурне Відродження у контексті основних тенденцій розвитку культури Західної Європи XIX ст.

План семінару / Питання для обговорення:

1. Романтизм як напрям європейського мистецтва XIX століття.
2. Реалізм як напрям європейського мистецтва XIX століття.
3. Особливості розвитку романтизму в українській культурі XIX ст.: література та суспільно-політична думка.
4. Основні етапи становлення української культури (дворянський, народницький періоди).

5. Творчість Т. Шевченка як новий етап розвитку української культури.
6. Становлення і розвиток університетської освіти і науки в Україні XIX ст.: Харківський університет.
7. Становлення і розвиток університетської освіти і науки в Україні XIX ст.: Київський університет.
8. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства.
9. Основні етапи розвитку української літератури XIX ст.: від романтизму до модернізму.
10. Діяльність Наукового Товариства імені Шевченка у Львові.

Семінарське заняття 6. Культура України XX – початку XXI ст. та мейнстріми світової культури.

План семінару / Питання для обговорення:

1. Українська культура в контексті соціально – політичних умов на зламі століть.
2. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX – початку XXI ст. (експресіонізм, кубізм, футуризм та ін.).
3. Феномен «Розстріляного Відродження» в українській культурі XX століття.
4. Феномен «шестидесятників» в українській культурі XX століття.
5. Українська архітектура XX століття: основні напрями та представники.
6. Українські літературні об'єднання та їх роль в формуванні нових реалій.
7. Культурно - мистецькі напрями та їх представники.
8. Традиції та новаторство в сучасній українській культурі.

3. Завдання для самостійної роботи

Написати план-конспект з кожної теми керуючись рекомендованим списком літератури.

1. Сутність та витоки української культури
2. Культура княжої доби
3. Культура литовсько-польського періоду
4. Українська культура часів Гетьманщини
5. Українська культура наприкінці XVIII – XIX ст.
6. Політика радянської влади у сфері культури у 20-80-ті рр. XX ст.

Рекомендована література

Основна література

1. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.Є.Конверського. Харків: Фоліо, 2013. – 863 с.

2. Попович М.В. Нарис з історії культури України. – К.: «АртЕк», 1998. – 728 с. Культурологія: українська та зарубіжна культура Навч. посіб. / М.М.Закович, І.А.Зязюн, О.М.Семашко та ін. За ред. М.М.Заковича – К., 2004. – 567 с.
3. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті /
4. [Ю.П. Богуцький, В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатко]; За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
5. Бокань В. А. Історія культури України: Навч. посібник / В. А. Бокань,
6. Л. П. Польовий. – К.: МАУП, 1998. – 232 с.
7. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дєдкова. – Запоріжжя:
8. Дике Поле, 2009. – 376 с.
9. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник / М. В.
10. Кордон. – [вид. 2-ге]. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
11. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. / М. М. Закович, І. А.
12. Зязюн, О. Л. Шевнюк та ін.; За ред. М. М. Заковича. — [4-те вид., випр. і допов].- К.: Знання, 2009. — 589 с.
13. Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник / В. Шейко, Л. Тишевська. - К.: Кондор, 2006. – 264 с.

Допоміжна література

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. пос. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова. - Львів: Світ, 2004. - 344 с.
2. Білик Б. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб./ Б. Білик та ін.; За ред. С. Клапчука, В. Остафійчука. – К.: Вища шк.; Знання, 1999. – 326 с.
3. Гаврюшенко О. А. Історія культури: Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2004. – 763 с.
4. Греченко В. Історія світової та української культури: Підруч. / [В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко]. - К.: Літера, 2000. - 464 с.
5. Горський В.С. Філософія в українській культурі: (методологія та історія). Філософські нариси / В. С. Горський. - К.: Центр практичної філософії, 2001. – 236 с.
6. Дещинський Л. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / [Л. Дещинський, Я. Денісов, М. Скалецький, Л. Цубов, Н. Барановська, О. Макарчук]. – Вид. 4-е, перероблене і доповнене. – Л.: Бескид Біт, 2005. – 304 с.
7. Зотов В. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів / В. Зотов, А. Клімачова, В. Таран. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 269 с.
8. Історія української культури у 5 т.
Т.1. Історія культури давнього населення України. – К., 2001.
Т.2. Українська культура XIII - першої половини ХУІІ ст. – К., 2002.
Т.3. Українська культура першої половини ХУІІ – ХУІІІ ст. – К., 2003.

- Т.4. Українська культура другої половини ХІХ ст. – К., 2005
- Т.5. Кн.1. Українська культура ХХ - початку ХХІ століть. – К., 2011.- 862с.
9. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): Навч. Посібник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький В.В. [Звид]. - Х.: Одісей, 2004. - 304 с.
10. Курас І. Провідники духовності в Україні / І. Курас. - К.: Вища школа, 2003. - 738 с.
11. Левчук Л. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Л. Левчук. – К.: Либідь, 1997. – 449 с.
12. Матвєєва Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Матвєєва. – К.: Либідь, 2005. – 512 с.
13. Миропольська Н. Художня культура світу: Європейський культурний регіон: Навч. посіб. / [Н. Миропольська, Е. Белкіна, Л. Масол, О. Оніщенко]. – К.:Вища школа, 2001. – 191 с.
14. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н.Д. Пальм, Т.Є. Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
15. Погорілий О. Культурологія: Навчальний посібник / Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. - К.: Києво-Могилянська академія, 2005. - 320 с.
16. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілий Д.Є. Культурологія: 100 питань - 100 відповідей. Навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвар, Д. Є. Погорілий. - К.: Фірма «ІНКІОС», 2008. - 240 с.
17. Попович М. Григорій Сковорода: філософія свободи / М. Попович. – К.: Майстерня Білецьких, 2007. – 255 с.
18. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К.: ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496с.
19. Українська та зарубіжна культура: Підручник / [за ред. В.О.Лозового]. - Х., 2006. - 376 с.
20. Тюрменко І. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І. Тюрменко, С. Буравченкова, П. Рудик. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 370 с.
21. Шевнюк О. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. / О. Шевнюк. - К.: Знання-Прес, 2002. - 277 с.
22. Sartre J.- P. Critique de la raison dialectique. – Paris, 1960.–Т. 1.
23. Sartre J.-P. L’etre et neant. – Paris, 1955.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. http://pidruchniki.ws/16140505/kulturologiya/natsionalnokulturne_pidnesennya_20-30-h_rokiv#985
2. http://www.nuos.edu.ua/files/Visotskii_Istoriia_ukrayinskoyi_kulturi.pdf
3. <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>
4. http://chitalka.info/gp_07/gp_07index.htm

5. <http://izbornyk.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
6. http://www.franko.lviv.ua/faculty/Phil/madey_ist_ukr_cultury.pdf
7. http://www.nuos.edu.ua/files/Shieiko_Tishievska_Istoriia_ukrayinskoyi_kulturi.pdf

8. <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/>

4. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післяатестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни

Перелік екзаменаційних питань

1. Поняття культури та його багатозначність.
2. Основні функції культури. Морфологія культури.
3. Міфологія як історично перша форма світогляду.
4. Класифікація архаїчних міфів.
5. Культура Месопотамії: міфологія, мистецтво, правова думка.
6. Культура Стародавнього Єгипту: міфологія, мистецтво, правова думка.
7. Загальна характеристика міфології Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
8. Мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
9. Слов'янська міфологія: джерела, пантеон, основні міфи.
10. Етногенез та націостворення українців.
11. Поняття фольклору та народної культури.
12. Роль християнства у розвитку середньовічної культури.
13. Європейське середньовічне мистецтво: основні напрями.
14. Створення університетської освіти і науки в епоху Середньовіччя.
15. Київська Русь як соціокультурна система.
16. Мистецтво Київської Русі: загальна характеристика.
17. Філософська та соціально-політична думка Київської Русі: загальна характеристика.
18. Періодизація та загальна характеристика епохи Відродження.
19. Мистецтво Відродження: основні напрями та представники.
20. Соціально-політична думка епохи Відродження: загальна характеристика.
21. Реформаційно-гуманістичний напрям в українській культурі.
22. Братський рух та полемічна література в Україні.
23. Світоглядні засади культури Просвітництва.
24. Мистецтво епохи Просвітництва: основні напрями.
25. Наука як сутнісне явище доби Просвітництва.
26. Поняття бароко та його специфічні риси в українській культурі.
27. Архітектура українського бароко.
28. Українська барокова література.
29. Г.С. Сковорода як представник культури українського бароко.

30. Образотворче мистецтво та музична культура України періоду бароко.
31. Західноєвропейське мистецтво XIX століття: основні напрями та представники.
32. Мистецтво класицизму в українській культурі: основні напрями розвитку.
33. Науково-технічна революція та криза європейських наук.
34. Дворянський період української культури XIX століття.
35. Народницький період української культури XIX століття.
36. Життя і творчість Тараса Шевченка.
37. Становлення і розвиток університетської освіти і науки в Україні XIX ст.
38. Модерний період української культури XIX століття.
39. Діяльність Наукового Товариства імені Шевченка у Львові.
40. Поняття модерну. Модерн та модернізм.
41. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX століття.
42. Проблема глобалізації в сучасній світовій культурі.
43. Проблема модернізації в сучасній світовій культурі.
44. Проблема мультикультуралізму в сучасній світовій культурі.
45. Проблема культурної універсалізації в сучасній світовій культурі.
46. Модерн як проект національного культуротворення.
47. Українське мистецтво XX століття як частина світової художньої культури.
48. Феномен «Розстріляного Відродження» в українській культурі XX століття.
49. Феномен «шістдесятників» в українській культурі XX століття.
50. Сучасні культурологічні проблеми європейської інтеграції України.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма Міжнародні відносини
Семестр 1-й
Форма навчання денна
Рівень вищої освіти – перший(бакалаврський)
Навчальна дисципліна: Історія української і зарубіжної культури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №__

1. Поняття культури та його багатозначність (10 балів)
2. Мистецтво Відродження: основні напрями та представники (20 балів)
3. Народницький період української культури XIX століття (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки
протокол № _____ від “_____” _____ 2020 р.
Завідувач кафедри _____ (Л.В. Новікова)

Екзаменатор _____ (О. Є. Філатова)